

**UCHWAŁA NR LXII/399/2024
RADY GMINY ZAWONIA**

z dnia 29 lutego 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Zawonia na lata 2024-2030**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.), w związku z art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.), Rada Gminy Zawonia uchwala co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Zawonia na lata 2024-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zawonia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy
Zawonia

Grażyna Ogrodowicz-Nitka

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY W GMINIE ZAWONIA NA LATA 2024 - 2030

I. WSTĘP

Głównym zadaniem Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Zawonia jest wzmocnienie oraz usystematyzowane działań i zadań realizowanych przez różne podmioty, w tym zakresie, a także udzielanie szeroko rozumianego wsparcia dla rodziny.

Przemoc domową należy zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych, o dużej szkodliwości społecznej. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.) definiuje przemoc domowej jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej;

Przyczyny stosowania przemocy mogą być różne. Mogą one wynikać z braku więzi emocjonalnych i brutalności w domu rodzinnym, a także z frustracji, stresu, z zaburzeń psychicznych, z uzależnienia, a także z ubóstwa. Ponadto, przyczyn tego zjawiska można także dopatrywać się w tradycjach, zwyczajach i przekonaniach funkcjonujących, w naszym społeczeństwie.

Przemoc domowa jest zjawiskiem trudnym do ujawnienia, w związku z tym, że osoby jej doświadczające boją się, wstydzą, często nie wierzą, w skuteczność pomocy. Nie bez znaczenia jest fakt, że osoby uwikłane w przemoc, zarówno sprawcę jak i ofiarę, łączą bliskie relacje, więzi rodzinne i emocjonalne. Zjawisko przemocy domowej, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i takiego wymaga podejścia. Tylko wspólne, skoordynowane działania mogą w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy domowej.

Gmina Zawonia od kilku lat podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Jednym z takich działań było powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, w ramach, którego funkcjonują grupy diagnostyczno-pomocowe. Pomimo licznych działań, w dalszym ciągu zjawisko przemocy domowej stanowi jeden, z trudniejszych do rozwiązania problemów społecznych w Gminie Zawonia. Konieczne jest zatem, w dalszym ciągu systematyczne podnoszenie standardu usług adresowanych do osób doznających przemocy domowej jak i stosujących przemoc.

Między innymi służyć ma temu opracowywanie i realizacja programu. Gminny Program na lata 2024-2030 jest odpowiedzią na politykę walki ze zjawiskiem przemocy na terenie Gminy, skierowany do ogółu mieszkańców, a w szczególności do osób doznających przemocy domowej, osób stosujących przemoc oraz jej świadków. Głównym założeniem jest kontynuacja szeregu skoordynowanych działań mających na celu przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz zacieśnienia współpracy i zwiększenie profesjonalizmu przedstawicieli instytucji, grup zawodowych działających, w obszarze przeciwdziałania przemocy. Organizowanie i kształtowanie specjalistycznej oferty będzie niezbędnym narzędziem, w udzielaniu pomocy osobom doświadczającym przemocy oraz podejmowaniu odpowiednich działań wobec sprawców. Ważne jest prowadzenie szeregu działań profilaktycznych oraz stała edukacja społeczeństwa, w celu podniesienie poziomu wiedzy, jak i świadomości na temat zjawiska przemocy.

Niniejszy Program ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2024- 2030, w miarę potrzeb czy zaistniałej sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

Podstawy prawne Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Zawonia na lata 2024- 2030.

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. 1997. Nr 78 poz.483 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 ze zm.),
4. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 ze zm.),
5. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze.zm.),
6. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 ze.zm.),
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1870),
8. Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. z 2023, poz. 1232).

II. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY ZAWONIA

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych, w Gminie Zawonia, z uwzględnieniem problemu przemocy domowej.

Gmina Zawonia położona jest, w środkowo-wschodniej części woj. dolnośląskiego w powiecie trzebnickim. Jest to gmina wiejska, która składa się z 28 wsi (tj. 23 sołectw). Mieszkańcy niektórych wsi korzystają, z pomocy tutejszego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawoni, z uwagi na występujące problemy takie jak długotrwała choroba, niepełnosprawność i bezrobocie. Z informacji z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawoni wynika, że w okresie od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r., 134 rodzin korzystało ze świadczeń pomocy społecznej w formie pomocy pieniężnej i niepieniężnej.

Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie Gminy, w 2023 roku przeprowadzone zostały 590 interwencje domowe.

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zawoni wynika, że w 2023 roku było zgłoszonych 13 nowych osób, z prośbą o zmotywowanie do podjęcia leczenia.

W roku 2023 do Zespołu Interdyscyplinarnego w Zawoni wpłynęło 32 procedury „Niebieska Karta”, wszczęte przez przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji w Trzebnicy – 29 procedur, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – 1 procedura, Szkoła Podstawowa w Czeszowie – 1 procedura, 1 procedura została przekazana przez MOPS Wrocław.

Zauważa się tendencję wzrostową, w porównaniu z poprzednimi latami.

Z zebranych informacji wynika, że społeczność lokalna Gminy Zawonia ma świadomość występowania zjawiska przemocy. Panuje przekonanie, że przemoc nie jest sprawą osobistą czy prywatną. W toku analizy badań dostrzec można zdecydowaną poprawę reakcji środowiska na przejawy przemocy, którzy opowiadają się za powiadamianiem instytucji, nadal jednak znaczna część środowiska 40% nie wspomaga ofiar i nie przeciwdziała przemocy. W raportach rozkład sprawców i ofiar przemocy rodzinnej nie są ściśle przypisane do płci, w związku z czym, role ofiar i sprawców często mogą ulec zmianom. Dlatego też problem diagnozy przemocy wymaga szczegółowego rozpoznania i w każdym przypadku indywidualnego programu. Jeśli chodzi o ofiary przemocy „żona” utrzymuje się na najwyższej pozycji, następnie kolejno dzieci i mąż. Z kolei, w temacie sprawcy przemocy, w rodzinie najwyżej utrzymują się mężowie, później żony, a następnie inna osoba wspólnie mieszkająca.

W sytuacji wystąpienia zjawiska przemocy domowej osoby doznające przemocy nie mogą czekać, działania na rzecz ich ochrony muszą być podejmowane natychmiastowo. W związku z powyższym, należy zadbać, o optymalne funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego, który składa się z grupy ludzi, specjalistów, z różnych dziedzin, zajmujących się rozwiązaniem konkretnego problemu przy wykorzystaniu zasobów będących, w dyspozycji każdego z członków takiego Zespołu. Badania potwierdzają, że podmioty - osoby zawodem czy funkcją związane ze zjawiskiem przemocy mają dobre rozeznanie problemów w środowisku i obszarze własnego działania.

Wyniki badań potwierdzają występowanie na terenie gminy różnych przejawów przemocy, do których najczęściej dochodzi w rodzinach głównie z problemem alkoholowym i zaburzonych relacjach w rodzinie. Trudno jest jednak, w sposób jednoznaczny określić wielkość

zjawiska przemocy na terenie gminy, w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli występującej w rodzinie czy w szkole, ale nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

III. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

1. Doskonalenie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy, skoordynowana współpraca z instytucjami działającymi na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy.
2. Edukacja społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy w rodzinie poprzez ulotki, broszury, spotkania z mieszkańcami, uczestnictwo w punkcie konsultacyjnym dla osób z problemem alkoholowym oraz problemem przemocy.
3. Podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy domowej.
4. Zmiana postaw mieszkańców Gminy Zawonia wobec przemocy domowej.

IV. CZYNNIKI GWARANTUJĄCE WŁAŚCIWĄ REALIZACJĘ PROGRAMU.

1. Poparcie działań i współpraca z samorządem Gminnym,
2. Dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
3. Kompleksowa współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
4. Otwartość i chęć współpracy specjalistów,
5. Silne więzi rodzinne, chęć zmiany i wyjścia z kryzysu.

V. CELE PROGRAMU

Głównym celem Programu jest stworzenie systemu skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej, zmniejszenia zjawiska przemocy i zwiększenia skuteczności profesjonalnej pomocy oraz ochrona osób doznających przemocy domowej na terenie Gminy Zawonia.

- 1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Zawonia oraz zwiększenie skuteczności profesjonalnej pomocy poprzez:**
 - 1) Edukację środowiska lokalnego na temat zjawiska przemocy domowej:
 - a. przekazywanie informacji o możliwościach i miejscach uzyskania pomocy;

- b. przygotowanie i rozpowszechnianie broszur, ulotek, plakatów dotyczących zjawiska przemocy oraz możliwości skorzystania z pomocy w środowisku lokalnym;
 - c. propagowanie skutecznych sposobów powstrzymania przemocy;
 - d. podnoszenie kwalifikacji i rozwój kompetencji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej;
- 2) Organizowanie działań profilaktycznych i zajęć wychowawczych oraz edukacyjnych dla dzieci i młodzieży mającej na celu ograniczenie zjawiska przemocy rówieśniczej;
- 3) Skoordynowana współpraca i integracja działań służb, instytucji i organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej mających na celu:
- a. Diagnozę problemu przemocy domowej na terenie Gminy Zawonia;
 - b. Opracowanie i realizację planów pomocy domowej, w której występuje zjawisko przemocy;
 - c. Podejmowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową;
 - d. Monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą oraz zagrożonych wystąpieniem przemocy.

2. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy domowej i zwiększenie dostępności pomocy poprzez:

- a) Kompleksową pomoc rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy;
- b) Organizowanie poradnictwa oraz wsparcia specjalistycznego dla osób doświadczających przemocy;
- c) Edukowanie ofiar w zakresie przysługujących im praw;
- d) Rozpowszechnianie informacji na temat bezpiecznego schronienia i instytucji udzielających wsparcia i pomocy dla osób doświadczających przemocy i ich rodzin;
- e) Współpracę z podmiotami zapewniającymi schronienie osobom doświadczającym przemocy, w tym zapewnienie miejsc w ośrodkach wsparcia współpracujących z Gminą Zawonia.

3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc poprzez:

1. Udzielanie informacji i motywowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno - edukacyjnych;
2. Prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia terapii w stosunku do osób stosujących przemoc i nadużywających alkoholu;
3. Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Trzebnicy w sprawie zastosowania obowiązku podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu;
4. Realizację działań podejmowanych w oparciu o Procedurę „Niebieskiej Karty”;
5. Składanie zawiadomień o popełnieniu przestępstwa do prokuratury z art. 207 KK;
6. Składanie zawiadomień o popełnieniu wykroczenia z art. 66 c kodeks wykroczeń.

VI. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem Programu jest Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy domowej, przy współudziale podmiotów działających w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w tym m.in.:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawoni,
2. Komendę Powiatową Policji w Trzebnicy,
3. Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zawoni,
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzebnicy,
5. Zespół Szkolno – Przedszkolny w Zawoni,
6. Szkołę Podstawową w Czeszowie,
7. Zespół Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w Zawoni,
8. Sąd Rejonowy w Trzebnicy,
9. Prokuraturę Rejonową w Trzebnicy
10. Organizacje pozarządowe.

VII. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring Programu odbywać się będzie na podstawie corocznej sprawozdawczości z wykonywania zadań oraz bieżącej analizy osiągniętych efektów. Sprawozdanie z realizacji

Programu przedkłada się do dnia 31 marca każdego roku Wójtowi Gminy Zawonia oraz Radzie Gminy Zawonia.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób doznających Przemocy Domowej w Gminie Zawonia są środki własne Gminy Zawonia, w tym również wpływy, z opłat pochodzących z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz ze środków, z budżetu Państwa i Województwa przeznaczonych na realizację Programu.

UZASADNIENIE

Obowiązek opracowywania i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wynika z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 z późn. zm.). W myśl wskazanego przepisu do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Wobec powyższego przyjęcie uchwały jest konieczne i uzasadnione.